

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 30.9.2008
COM(2008) 593 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Втори доклад за прилагането на Директива 98/84/ЕО на Европейския парламент и
на Съвета
от 20 ноември 1998 година относно правната закрила на услуги, основаващи се на
или състоящи се от достъп под условие**

[SEC(2008) 2506]

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	3
2.	Прилагане на директивата.....	4
2.1.	Транспониране	4
2.1.1.	Съдържание	4
2.1.2.	Транспониране от държавите-членки	4
2.2.	Обхват на директивата: сивият пазар.....	4
2.3.	Различия в прилагането на национално равнище	6
2.3.1.	Размер на санкциите на национално равнище	6
2.3.2.	Санкциониране на частното притежаване на незаконни устройства.....	6
2.3.3.	Ефективност на действията на държавните органи.....	7
2.4.	Значение в международен план	7
3.	Адекватност на директивата във връзка с конвергенцията	8
3.1.	Нови начини на разпространение.....	8
3.2.	Нови форми на пиратство	8
3.3.	Принос към защитата на авторското право	10
3.3.1.	Разширяване на полето на защита на правопритежателите.....	10
3.3.2.	Системи за цифрово управление на правата	11
3.4.	Защита на възнаграждението, единствен критерий за защита	12
4.	Заклучения и бъдещи действия	13
4.1.	Оценка на Директива 98/84/ЕО	13
4.2.	Бъдещи действия за усъвършенстване на нейното прилагане и за отчитане на конвергенцията.....	13
4.2.1.	Създаване на експертна група	13
4.2.2.	Работна група по въпросите на сивия пазар.....	14
4.2.3.	Събиране на информация	14
4.2.4.	Ратифициране на Европейската конвенция за правна защита на услугите, основаващи се на или състоящи се от достъп под условие	15

1. ВЪВЕДЕНИЕ

За да позволят развитието в рамките на вътрешния пазар на платените телевизионни услуги, през 1998 година Европейският парламент и Съветът приеха Директива 98/84/ЕО¹ относно правната закрила на услуги, основаващи се на или състоящи се от достъп под условие. През 2003 г. Комисията представи първия доклад за прилагането на директивата².

Десет години след приемането на директивата Комисията представя втория си доклад за нейното прилагане. Настъпилите на този пазар значими промени са описани в оценката на въздействието на директивата, осъществена през 2007 г. от „KEA” и „Серна” по поръчка на Комисията³.

Днес трябва да бъде поставен въпросът за ползата и трайната адекватност на съдържанието на директивата в настоящия му вид. За сегашния контекст е характерен потенциалът за развитие на пазарите на нови платформи за разпространение на съдържание: телевизия чрез Интернет, телевизия през Интернет протокол (IP телевизия), мобилна телевизия, видеофилми по поръчка. Дали тези пазари се нуждаят от същата степен на защита като платената телевизия? Дали защитата, която се предлага с директивата, им е полезна и дори необходима? Естествено, тези въпроси има смисъл да бъдат поставени само, ако отговорът на първоначалния въпрос за ефективността на директивата е положителен.

По отношение на пиратството, срещу което се бори директивата, се налага констатацията, че то се приспособява много добре към технологичния напредък и дори просперира при новите възникнали възможности.

За да събере необходимите ѝ за анализа на досегашното приложение на директивата в допълнение към гореспоменатото проучване, от 11 февруари до 4 април 2008 г. Комисията лансира обществено допитване и получи 54 мнения⁴. Към настоящия доклад е прикрепен и работен документ на службите на Комисията, в който се посочва тенденцията на тези мнения. При проведените разговори, службите на Комисията се срещнаха и пряко със заинтересовани страни от сектора.

¹ ОВ L 320, 28.11.1998 г., стр. 54–57, вж.

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31998L0084:FR:NOT>

³ COM(2003) 198 окончателен от 24.4.2003 г., вж.

⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/media/docs/elecpay/com-2003-198_fr.pdf

⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/media/elecpay/index_fr.htm

⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/media/elecpay/index_fr.htm

2. ПРИЛАГАНЕ НА ДИРЕКТИВАТА

2.1. Транспониране

2.1.1. Съдържание

За да се позволи развитието в рамките на вътрешния пазар на услугите, основаващи се на достъп под условие, в директивата се определят защитените услуги и се изброяват незаконните търговски практики, подлежащи на санкциониране от страна на държавите-членки, които са натоварени със санкционирането на нарушителите, както и с установяването на пътищата за правна защита на ощетените лица.

2.1.2. Транспониране от държавите-членки

До този момент всички държави-членки са транспонирали директивата⁵. Фактически, тъй като директивата съставлява част от достиженията на правото на Европейския съюз, държавите кандидатки са задължени да я транспонират преди да бъдат приети за членки.

2.2. Обхват на директивата: сивият пазар

Въпреки директивата и свързаната с нея хармонизация на европейско равнище, на гражданите на Европейския съюз, които упражняват в неговите предели правото си за свободно движение, се отказва законосъобразен достъп до телевизионните канали на държавите им на произход. Всъщност се е появил един сив пазар от незабранени абонаменти, получени посредством използването на даден удобен адрес. Този пазар е нито „черен”, тъй като абонаментът е платен, нито „бял”, тъй като отделни права на разпространение, които каналът предоставя, са валидни само на съответната национална територия, но не и на територията на други държави-членки.

Някои оферти все пак включват трансграничен достъп до платената телевизия, което смекчава критиките по отношение на ефекта от директивата върху вътрешния пазар. Тези примери се числят към класическия модел на използване на правата на разпространение и изключителните права: телевизиите придобиват правата за всички съответни национални територии, характеризиращи се с общ език, като рядко целта им е една езикова общност, представена в няколко или всички държави-членки.

Извън тази традиционна структура, изгледите за узаконяване на сивия пазар притесняват повечето пазарни участници, тъй като това непременно поставя под съмнение организацията на продажбата на права – авторски права или права, свързани с излъчването на спортни събития, – за отделните национални територии. Естествено е собствениците на права да желаят да максимизират приходите си посредством продажба, извършвана за всяка отделна територия, а доставчиците на аудио-визуални услуги да се страхуват, че атрактивността на предлаганите от тях услуги би намаляла, тъй като те, вследствие на

⁵

http://ec.europa.eu/internal_market/media/elecpay/natimpl/index-map_fr.htm

навлизането на конкуренти, предлагащи на своята територия подобни условия, не биха били вече изключителни.

Важно е в тази връзка да се отбележи, че единственият трансграничен пазар, чието разгръщане Комисията би приветствала, е предлагане, отговарящо на мобилността и законните очаквания на европейските граждани, което означава да бъде законно достъпно на родния им език и на езика на родната им страна.

За да се разгърне такова предлагане, би се изисквал, гъвкав подход по отношение на придобиването на права, например във връзка с броя установени в съответната държава потребители. Такъв процес би бил единствено възможен при наличието на активно сътрудничество на всички представители на сектора, което в момента изглежда трудно постижимо предвид констатираната липса на мотивация. Тук би се наложил и преглед на националните регулаторни режими, обхващащи времевите граници на разпространение на кинематографските произведения, тъй като различията биха могли да способстват за блокирането на едно мултитериториално разпространение.

Решението би могло да се намира в предоставянето на нови типове услуги като телевизия чрез Интернет или мобилна телевизия, чиито разходи за разпространение са относително по-ниски, а системите им за достъп под условие са относително по-евтини в сравнение с тези, свързани с използването на декодери. Разбира се, необходимо е тези нови услуги да не бъдат териториално ограничени по искане на притежателите на права: невъзможността телевизионни програми да бъдат визуализирани чрез Интернет на компютри, които се намират в държава-членка, различна от тази, в която е седалището на телевизионните компании, е вече обект на няколко жалби до Комисията.

Трябва да се подчертае, че над 8,7 млн. европейски граждани⁶ понастоящем живеят в държава-членка различна от тяхната държава на произход, като този брой се увеличава непрекъснато. Свободното движение на хора и услуги е сред основополагащите принципи на обединението на Европа; в тази връзка, осигуряването на достъп на всеки европейски гражданин до аудио-визуално предлагане на родния му език и култура би спомогнало за улесняване на движението⁷.

Задълбочаването на анализа налага събирането на максимално количество информация относно различни въпроси като потенциалната възможност за нови видове услуги при едно целенасочено предлагане на трансгранични аудио-визуални услуги, както и пазара, който би се образувал вследствие на мобилността на европейските граждани.

⁶ Eurostat – таблица на страници 18-19:
<http://www.interculturaldialogue2008.eu/fileadmin/downloads/documents/630-factsfigures/KS-EP-07-001-EN.PDF>

⁷ Вж. съобщението относно параболичните антени:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52001DC0351:FR:NOT>

2.3. Различия в прилагането на национално равнище

Директивата задължава държавите-членки да приемат „ефективни, възпиращи и пропорционални” санкции, както и да предоставят на доставчиците на защитени услуги подходящи средства за правна защита.

Въпреки че в проведеното от „КЕА” и „Серна” проучване се анализират подробно законодателствата само на 11 държави-членки и отговорите за приноса към защитата на авторското право не предоставят сведения за всичките 27 държави-членки, тези два източника на информация позволяват да се придобие обща представа за тенденциите при националното транспониране. От една страна, в някои мнения се изразява удовлетвореност от прилагането в национален мащаб, а от друга – при това в по-многобройната част – се подчертават ограниченията на съответното национално законодателство.

2.3.1. *Размер на санкциите на национално равнище*

При съблюдаване на трите гореспоменати критерия, на държави-членки беше предоставена пълна свобода при избора на вида и размера на приложимите на национално равнище санкции. Ножицата на санкциите е много широка и може да варира от минимални равнища между 25 EUR и 7 500 EUR до максимални между 1 158 EUR и 50 000 EUR при глобите и от 8 дни до пет години затвор (когато това се предвижда).

Тези съществени разлики обясняват различните оценки на операторите в отделните държави-членки относно ефективността на санкциите. Необходимо е, естествено, да се отчитат разликите в жизнения стандарт в рамките на Европейския съюз, поради което не изглежда подходящо размерът на санкциите да бъде хармонизиран на европейско равнище. От друга страна ; може би е необходимо да се преразгледа възпиращият ефект на санкциите във всяка държава-членка поотделно.

2.3.2. *Санкциониране на частното притежаване на незаконни устройства*

Обект на хармонизация на равнище ЕС са единствено търговски дейности свързани с незаконни устройства, като решението за санкциониране или не на частното притежаване на незаконни устройства принадлежи на отделните държави-членки. Този твърде чувствителен аспект на борбата с пиратството се обсъжда интензивно още от периода, предшестваш приемането на директивата.

Санкционирането на частното притежаване е подкрепяно от операторите, които виждат в него възпитателно средство по отношение на тези потребители, които биха били изкушени да се възползват от незаконните услуги. Освен това, то би могло да допринесе за санкционирането на нови видове пиратство, основано на комбинация от различни действия, някои от които може да са с частен характер като например разкриването по Интернет на кодове за кодиране, по-късно използвани от самия потребител за програмиране на карта с чип, закупена без да е била предварително програмирана и чиято продажба (търговски акт) е принципно законна.

Санкционирането на частното притежаване на незаконни устройства изглежда отново печели подкрепата на държавите-членки. Така през 2003 г. то беше възстановено в Италия, а в момента възможността за въвеждането му за закупуването и използването на такива незаконни устройства се разглежда в Швеция.

От голям интерес би било, следователно, задълбочаването на анализа на този въпрос, като той би могъл да бъде обект на обмяна на опит между държавите-членки.

2.3.3. Ефективност на действията на държавните органи

Проучването и събраните становища споменават за общия проблем на липса на техническо познание от страна на натоварените с прилагането на законодателството органи.

В тях се споменава и специфичната трудност, поставена от високото техническо равнище на новите начини за пиратство, за борба с които е необходимо съвършено умение за боравене с новите технологии.

В това отношение, създаването на експертна група, включваща компетентните органи в държавите-членки представлява особено подходящо средство както за разпространяване на техническа информация за пиратството, така и за обмен на добри практики.

2.4. Значение в международен план

Разширяването на Европейския съюз измени географския облик на пиратството, активно преди това в някои източноевропейски държави. Понастоящем последните са членки на Европейския съюз, като транспонирането на директивата организира противодействието на пиратството.

Освен това, държавите кандидатки за членство (Бивша югославска република Македония), държавите в процес на преговори за членство (Хърватска и Турция), както и потенциалните държави кандидатки (Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора, Сърбия и Косово) сближават законодателствата си въз основа на достиженията на правото на ЕС. Накрая, преговорите за постигане на споразумение за свободна търговия са вече в ход с Украйна, която трябва да съобрази законодателството си в обхванатите области.

Извън разширяването на Европейския съюз, Директива 98/84/ЕО беше включена в споразумението за Европейското икономическо пространство с Решение № 17/2001 от 28 февруари 2001 г. на Смесения комитет на ЕИП и оттогава се прилага в Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

Извън тези рамки дейността на Комисията е ограничена. От друга страна, с Европейската конвенция за правна закрила на услуги, основаващи се на или състоящи се от достъп под условие⁸ на Съвета на Европа, приета на 24 януари

⁸

<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=178&CM=1&DF=4/29/2008&CL=FRE>

2001 г., която цели да бъде ратифицирана от 47-те държави-членки на тази организация, както и от Беларус и Светия престол, се установява подобна на предвидената в директивата закрила.

Понастоящем тя е подписана от 11 държави⁹ и ратифицирана от 8. Ратифицирането на конвенцията е отворено за Европейската общност. Това действие би могло да даде допълнителен стимул за ратифициране на конвенцията от страна на други държави и по този начин да се разшири закрилата на заинтересованите доставчици на услуги извън територията на Съюза.

3. АДЕКВАТНОСТ НА ДИРЕКТИВАТА ВЪВ ВРЪЗКА С КОНВЕРГЕНЦИЯТА

3.1. Нови начини на разпространение

Новият технологичен контекст може да се обобщи с една дума: „конвергенция”, понятие, с което се окачествява способността за достъп до съдържания посредством множество платформи. Още при изготвянето на директивата, желанието на европейския законодател е било изработването на технологически неутрални разпоредби, което да позволява да се избегне един анахронизъм вследствие на вече забелязващите се по това време иновации. Тази първоначална воля обяснява защо определението „защитени услуги” обхваща услугите за телевизионно и радиоразпръскване, както и услугите на информационното общество. Освен това, приетото определение не отчита начина на излъчване на визираните услуги.

По този начин, всяка услуга в областта на телевизионното и радиоразпръскване, независимо от начина на излъчване (с използване на асиметрична цифрова абонатна линия (конфигурацията ADSL), Интернет, мобилен), е обхваната от определението за „защитени услуги”, също както и всяка услуга, достъпна на разстояние по поръчка на потребителя и поради това представляваща услуга на информационното общество¹⁰, като например видеофилмите по поръчка. Единственото ограничение пред тази защита се дължи на условието за използването на система, състояща се от достъп под условие, за да се осигури заплащането на услугата.

3.2. Нови форми на пиратство

Нарастващото използване на карти с чип за декодиране на сигнали наложи диверсифициране на пиратските дейности. Декодери и празни карти с чип се продават свободно, тъй като могат да се използват легално. Независимо от това, пиратите разкриват кодовете за програмиране на картите по Интернет, като извличат икономическата полза от това, като на купувача на декодера и

⁹ Подписали държави: България, Кипър, Хърватска, Франция, Люксембург, Молдова, Норвегия, Нидерландия, Румъния, Русия и Швейцария; подписали, но не ратифицирали, държави: Люксембург, Норвегия, Русия .

¹⁰ Определението на услуга на информационното общество е предоставено в член 1 от Директива 98/34/ЕО, изменена с Директива 98/48/ЕО: „услуга, нормално предоставяна срещу възнаграждение, от разстояние, чрез електронно средство и по индивидуална молба от получателя на услугите”.

празната карта с чип предстои да извърши програмирането, за да получи незаконен достъп до услугите.

Това разделение на дейностите доведе до нов начин за незаконен достъп до съответните услуги и трудно може да бъде осъдено от съдилищата. Това се обяснява с факта, че търговските дейности засягат продукти, които могат да бъдат използвани по законен начин, както и че е трудно разкриването на кодовете по Интернет да бъде свързано с тази продажба. В крайна сметка, програмирането на празната карта с чип се извършва не от продавача, а от потребителя.

При тези обстоятелства изглежда, че разпоредбите на директивата не могат да бъдат пряко прилагани, тъй като доказателства за незаконна търговска дейност е трудно да се набавят. Разбира се, операторите могат да изтъкнат, че засегнатите от този трафик карти с чип не са приспособени за законна употреба, тъй като сложността на компонентите им и оттам тяхната цена ги превръщат в неконкурентоспособни за най-обичайните видове употреба (например като служебни карти за достъп).

В такъв случай обаче, съдилищата трябва да направят техническа оценка, която често надхвърля познанията на отговорните служители.

Операторите подчертават необходимостта от възможност за санкциониране на разкриването на кодове по Интернет от трета страна без заплащане. Поради нетърговския характер на дейността, разпоредбите на директивата не изглеждат приложими: почти е невъзможно да бъде доказана връзката между продажбата на празна карта и разкриването на кодовете по Интернет. Дори санкционирането на частното притежаване на незаконно устройство, което би позволило осъждането на потребител използвал такива способности, все пак не предлага пряко решение на присъствието на кодовете в Интернет.

В това отношение единствено нелоялните конкурентни действия изглеждат способни да разрешат този проблем, което обаче може да бъде възпрепятствано от извънтериториалния характер на нарушението. Би било целесъобразно, следователно, да се анализират законовите възможности за противодействие на такива практики.

Появиха се и други форми на пиратство, като например споделянето на карти: дадена карта, придобита законосъобразно, позволява услугата да се пренасочва и към други потребители по безжичен път или чрез технологията за достъп WiMAX. Най-често се касае за пренасочване с търговски характер, което попада под разпоредбите на директивата. Свързаният с тази форма на пиратство проблем се състои в трудността по установяване на нарушението, за което е необходимо полицейският персонал да бъде обучен.

Изглежда, следователно, уместно да се насърчи възможно най-добър обмен на информация между националните администрации.

3.3. Принос към защитата на авторското право

Директива 98/84/ЕО не позволява на притежателите на права по отношение на дадено съдържание да се позовават на разпоредбите ѝ. Въпросът за разширяване на закрилата беше дълго обсъждан при приемането на директивата, като в крайна сметка беше отхвърлен с идеята за приемане на специфичен текст, свързан със защитата на авторското право в информационното общество. Три години след приемането на Директива 98/84/ЕО, предвидената в нея защита беше допълнена с Директива 2001/29/ЕО от 22 май 2001 г. относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество¹¹.

Разбира се, Директива 98/84/ЕО продължава да допринася непряко, но съществено, за защитата на авторското право, като предпазва от пиратство обхванатото от авторското право съдържание и оттам – приходите на правопритежателите.

3.3.1. Разширяване на полето на защита на правопритежателите

Правопритежателите, оправомощените лица и притежателите на права по отношение на спортните събития проявиха интерес защитата на правата им да бъде включена в приложното поле на директивата.

Съдържанието на защитата, предоставена от директивата обаче, изглежда е обект на недоразумение. Въведените по силата на директивата санкции могат да се отнасят единствено до действия, свързани с използването на незаконни устройства. Поради това санкции не може да се прилагат спрямо други деяния като например използването на законни устройства, без съблюдаване на евентуални териториални ограничения, както например при гореописания сив пазар.

Това уточнение е належащо, тъй като становищата на праводържателите (авторско или сходно право на радиоразпространителите върху предаването на спортни събития) се съсредоточават върху съблюдаването на териториалността на правата и рисковете от обезценяване на стойността на правата в случай на нарушаване на териториалните граници.

В този контекст разширяването на приложното поле на директивата спрямо други заинтересовани страни, не би донесло никаква полза на практика. С директивата пиратството фактически се определя като основано на използването на незаконни устройства, т.е. на оборудване, което не е било одобрено от разпространителя на съдържание. Използването на сивия пазар декодери например са одобрени от телевизионния разпространител, който редовно получава възнаграждението си.

Едно от предложените решения на проблема на правопритежателите би било да се премине през усъвършенствано интегриране и отчитане на потенциалните приходи на сивия пазар. Тази насока се нуждае обаче от по-глобално

¹¹ ОВ L 167, 22.6.2001 г., стр. 10.

разглеждане, както и от по-добра осведоменост относно потенциала на трансграничните пазари.

Разбира се, това не означава, че притежателите на права върху спортните събития няма да бъдат в правото си да изискват по-добра защита при отсъствието на пряко приложими към тях разпоредби, като същевременно се отчитат и легитимните очаквания на потребителите за законен достъп до услугите в трансграничен мащаб, както и необходимостта да се гарантира широк достъп до спортните събития от голямо значение за обществото. Комисията си поставя за цел да предприеме стъпки за оценка на необходимостта от допълнителни мерки за запълване на тази липса. Предложеното проучване относно финансирането на спорта, обявено от Комисията в Бялата книга по въпросите на спорта¹², би трябвало да позволи събирането на първите необходими за анализа елементи.

3.3.2. Системи за цифрово управление на правата

Началото на разпространението на съдържание по Интернет беше придружено от нов тип защита на съдържанието: системите за цифрово управление на правото на ползване, известни като системи DRM (от английски език: *Digital Rights Management systems*).

С тези мерки за техническа защита се цели по-специално да се гарантира съблюдаването на авторското право при разпространяването на съдържание по Интернет. Тази обща цел обхваща изключително разнообразни мерки за конфигуриране и използване, с които се въвеждат различни ограничения: количествено – за четенето на дадено произведение, географско – за достъпа до него, свързано със софтуера и хардуера, необходими за прочитането му, прехвърлянето между устройствата или цифровото извличане на информация (списъкът не е изчерпателен).

По такъв начин, някои от тези мерки могат да съответстват на определението на системи, основаващи се на достъп под условие, дадено в член 2 б) на директивата: „*достъп под условие означава всяка техническа мярка и/или договореност, според която достъпът до защитена услуга в разбираем вид се предоставя под условието на предварително индивидуално разрешение*”. Използваните за гарантиране на възнаграждението за даденото произведение мерки в тази връзка и основно тези, които позволяват различно тарифиране според желаното от потребителя използване (еднократно или многократно визуализиране, вариране на качеството на записването), се ползват изцяло от предоставената от директива 98/84/ЕО закрила.

Разбира се, гореспоменатата директива 2001/29/ЕО относно защитата на авторското право в информационното общество изрично предвижда в член 6 правна закрила на техническите мерки. Тази закрила обаче се дължи на съблюдаването на авторското право, като в транспонирането от страна на държавите-членки е възможно правото на иск да бъде ограничено до правопритежателите, изключвайки разпространителите на съдържание. В този

¹² http://ec.europa.eu/sport/whitepaper/wp_on_sport_fr.pdf

смисъл Директива 98/84/ЕО продължава да е от полза за разпространителите на цифрово съдържание, които чрез нея разполагат със средство за борба с пиратството, защитни мерки, които те използват при разпространяването на съдържание в електронна среда.

3.4. **Защита на възнаграждението, единствен критерий за защита**

С директивата защитата срещу пиратството при услугите, основаващи се на достъп под условие, е сведено до тези от тях, които се използват за получаване на възнаграждение: условието за достъп до съдържанието трябва да бъде заплащането на услугата (абонамент или цена на единична покупка).

Системите, основаващи се на достъп под условие, могат обаче да се използват и за други цели освен за защита на възнаграждението на доставчика на услуга, по-специално за изпълнението на договорни или законови задължения като намаляването на потенциалната публика – на териториално равнище във връзка с преотстъпването на права или по отношение на възрастта, като се предпазват малолетните от предназначения за възрастните съдържание, – както и за търговски и рекламни стратегии, за свързани със защитеността въпроси или за получаването на непряко възнаграждение¹³. При това положение различни оператори проявиха интерес към разширяване на закрилата.

Необходимо е все пак да се добави, че възнаграждението е по-широко понятие от пряко плащане. Фактически, услугите на информационното общество могат да използват технически мерки за ограничаване на разпространението на безплатно достъпно, но непряко финансирано от реклама или спонсорирано, съдържание. Такива услуги също попадат в приложното поле на директивата.

Може да се заключи, че съществува безспорна необходимост от разширяване на закрилата.. Все пак остават въпросите относно ползата от такова разширяване, осъществяването на което би изисквало преразглеждане на директивата. Всъщност понастоящем приложното ѝ поле се свежда до пиратските дейности с търговска цел. Дали по отношение на достъпа под условие, използван за тези други цели, съществува търговско пиратство? Освен това, мотивираното от законови разпоредби използване на системите, основаващи се на достъп под условие, следва да бъде защитено посредством законодателство, което се прилага правилно. (разпоредбите за закрилата на малолетните, пиратството по Интернет и защитата на личните данни и правото на личен живот). Тези въпроси трябва да бъдат проучени задълбочено, като един първи етап би могъл да представлява дебат в рамките експертната група, която трябва да се създаде.

¹³

Вж. проучването на *Institute for Information Law (IVR)* на Амстердамския университет, проведено за Комисията през април 2000 година:
http://ec.europa.eu/internal_market/media/elecpay/background_fr.htm

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И БЪДЕЩИ ДЕЙСТВИЯ

4.1. Оценка на Директива 98/84/ЕО

В настоящия доклад бяха разгледани аспектите по прилагането на директивата, които представляват трудност или повдигат въпроси. Този преглед представляваше необходимо предусловие за оценката на въздействието на директивата в различните области на действие, за да може Комисията да изведе заключения за действието ѝ от нейното приемане до днес.

Първата констатация касае общото транспониране на директивата от държавите-членки, което позволи да се ограничи пиратството в Европейския съюз и да се измени географията му, измествайки центъра на пиратската дейност, вследствие на присъединяването към ЕС на някои предварително засегнати от нея държави, извън зоната на влияние на директивата.

Втората констатация е, че ефективността на прилагането изглежда понякога спорна, което намалява правната сигурност на доставчиците на аудио-визуални услуги. Прилагането по-специално в национален мащаб страда в зависимост от случаите или от ниско равнище на санкциите, или от липсата на овладяване от страна на националните администрации на характерното за тази област техническо равнище. По повод последното е необходимо да се напомни, че постоянното технологично развитие води до увеличаване на сложността на материята поради възникването както на нови видове пиратство и дистрибуционни платформи, така и на нови системи, основаващи се на достъп под условие, като някои системи за цифрово управление на правата.

На трето място, по отношение на свободното движение се констатира, че развитието на трансграничните услуги по напълно легален път е съвсем малко, въпреки въвеждането на общностна рамка, чиято цел е да насърчи развитието на вътрешния пазар на съответните услуги. В частност сивият пазар изглежда най-развитият трансграничен механизъм, който просто се толерира от операторите, докато достъпът до аудио-визуални услуги от държавата на произход е важен фактор за доброто самочувствие на европейските граждани, които упражняват правото си на свободно движение в границите на Съюза.

Накрая Комисията установи, че някои ограничения пред прилагането на предоставената от директивата закрила изискват по-задълбочен анализ. От една страна, това би могло да засегне изтъкваната от операторите възможност за санкциониране на частното притежаване на незаконни системи, която не е лесно да бъде приложена, а от друга – ситуацията, в която се намират операторите, не разполагащи с подходяща закрила, като притежателите на права върху спортните събития.

4.2. Бъдещи действия за усъвършенстване на нейното прилагане и за отчитане на конвергенцията

4.2.1. Създаване на експертна група

Комисията си поставя за цел създаването на експертна група по въпросите на достъпа под условие, съставена от експерти от държавите-членки. Тази група

ще действа по модела и с мандат, сходен на този на експертната група по въпросите на електронната търговия.

Групата „Достъп под условие“ ще трябва в частност да работи за засилването и улесняването на административното сътрудничество между държавите-членки, както и между държавите-членки и Комисията; да обсъжда свързаните с прилагането на Директива 98/84/ЕО „Достъп под условие“ проблеми, както и тези, свързани с актуалното използване на системите, основаващи се на достъп под условие.

Приоритетните работни теми са разгледаните в настоящия доклад, а именно: новите форми на пиратство, оценката на възпиращия характер на налаганите санкции, мястото на санкционирането на частното притежаване в рамките на закрилата на системите, основаващи се на достъп под условие, взаимовръзките с разпоредбите относно закрилата на авторското право, включването на системите за цифрово управление на правата като основаващи се на достъп под условие системи, както и защитата на използването на системите, основаващи се на достъп под условие, за други цели освен за защита на възнаграждението на доставчика на услугата.

По такъв начин, групата ще трябва да вземе предвид потенциалните предимства на използването на иновативните системи, основаващи се на достъп под условие, и системите за цифрово управление на правата, като по-специално оцени потенциала им за ограничаване на необходимостта от възпиращи санкции. В този контекст, групата ще отчита и всички аспекти, които могат да допринесат за защитата на личните данни и правото на личен живот.

С приемането на настоящия доклад, Комисията взема решение да създаде тази група преди края на 2008 г.

4.2.2. Работна група по въпросите на сивия пазар

В допълнение, Комисията ще предложи на експертната група да излъчи и специфична работна група по темата за сивия пазар.

Първоначално тази работна група би трябвало да има за задача да събере максимално количество информация за движението на европейските граждани в рамките на ЕС и навиците им на потребление на аудио-визуалните услуги. На един следващ етап тя би могла да проучи възможните решения за осигуряване на достъп на заинтересованите граждани до услугите, предоставяни от държавата им на произход.

4.2.3. Събиране на информация

В доклада се забелязва известен недостиг на информация, по-специално по отношение на упражняването на правото на свободно движение от страна на европейските граждани, както и търсенето и предлагането на аудио-визуални услуги в трансграничен мащаб. Тази информация би трябвало да позволи да се установи потенциалът за развитие на трансграничните пазари и да допринесе за

провеждане на анализи в областта на авторското право и правата върху излъчването на спортни събития.

Комисията предлага да се лансира допитване по този въпрос в началото на 2009 г.

В друга област, информация за продажбата на правата върху спортните събития ще се набира от обявеното в Бялата книга на Комисията по въпросите на спорта проучване относно финансирането на спорта¹⁴. Тази информация би трябвало да представлява първият етап на набиране на сведения за ситуацията, в която се намират притежателите на права върху спортните събития, изправени срещу пиратското излъчване на събитията.

4.2.4. Ратифициране на Европейската конвенция за правна защита на услугите, основаващи се на или състоящи се от достъп под условие

Въпросната европейска конвенция предоставя значителен потенциал за разширяване в международен план извън територията на Европейския съюз на закрилата на услугите, основаващи се на достъп под условие. Тази ратификация на Конвенцията от страна на Европейската общност би позволила международна инициатива в рамките на 47-те членове на Съвета на Европа.

Европейската комисия, следователно, ще предложи в скоро време на Съвета да ратифицира конвенцията от името на Европейската общност.

¹⁴

http://ec.europa.eu/sport/whitepaper/wp_on_sport_fr.pdf